Lietas arhīva Nr. A42-00599-19/37
ECLI:LV:ADRJJTN:2019:0130.A420232218.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2019. gada 30. janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis A. Vīksne,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātā Valsts meža dienesta pārstāvim /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta /pers. A/ pieteikumā par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru individuālajam medību iecirknim "/Nosaukums A/" izsniegtu limitēto dzīvnieku, tostarp staltbriežu, medību atļaujas, izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts meža dienesta (turpmāk – dienests) Zemgales virsmežniecība 2018. gada 22. maijā izdeva rīkojumu Nr. 13 (turpmāk – rīkojums), ar kuru apstiprināja medījamo dzīvnieku pieļaujamo nomedīšanas apjomu 2018./2019. gada medību sezonai uzskaites teritoriālajās vienībās un medību iecirkņos.

Uzskatot, ka individuālajam medību iecirknim /Nosaukums A/ (turpmāk – medību iecirknis) nepamatoti netiek izsniegtas staltbriežu medību atļaujas un medību iecirknis nepamatoti izslēgts no 2006. gada 1. aprīļa noslēgtā līguma par limitēto medījamo dzīvnieku sugu aprūpes organizēšanu Auces mežniecības teritorijā un /Nosaukums B/ medību iecirknī (turpmāk – 2006. gada 1. aprīļa līgums), pieteicējs vērsās pie dienesta ģenerāldirektora, lūdzot atcelt rīkojumu un izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ar kuru medību iecirknim izsniegtu limitēto dzīvnieku, tostarp staltbriežu, medību atļaujas.

Ar dienesta ģenerāldirektora 2018. gada 2. jūlija lēmumu Nr. VMD1-20/667 (turpmāk – Lēmums) rīkojums atstāts negrozīts. Lēmums pamatots ar šādiem argumentiem.

2006. gada 1. aprīļa līgums neatbilst Medību likuma prasībām. Līdz ar to nav pamata atsaukties uz tiesiskās paļāvības principu, ja medību atļauju izsniegšana medību tiesību lietotājiem uz 2006. gada 1. aprīļa līguma pamata nav bijusi likumīga darbība. Konkrētās sekas ir novērstas un medību tiesību lietotājiem medību atļaujas tiek izsniegtas atbilstoši medību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām. Dobeles rajona tiesas 2017. gada 23. marta spriedums lietā Nr. /numurs/ apliecina, ka dienesta Zemgales virsmežniecības lēmums atteikt izsniegt medību atļaujas medību tiesību lietotājiem saskaņā ar 2006. gada 1. aprīļa līgumu ir bijis pamatots un atbilst Medību likuma 19. panta trešās daļas un Ministru kabineta 2014. gada 22. jūlija noteikumu Nr. 421 "Medību noteikumi" (turpmāk – Medību noteikumi) 43.2. punkta prasībām.

Dienesta Zemgales virsmežniecības lietā nav medību tiesību lietotāju grupas iesniegta Medību tiesību likuma 19. panta trešajai daļai atbilstoša medību tiesību lietotāju savstarpēja līguma par limitēto medījamo dzīvnieku, tostarp staltbriežu, medīšanas organizēšanu blakus esošajos medību iecirkņos, kurā kā subjekts norādīts medību iecirknis. Līdz ar to dienesta Zemgales virsmežniecībai nav likumīga pamata izsniegt staltbriežu medību atļaujas medību iecirknim, jo tā medību platības neatbilst Medību likuma 19. panta pirmās daļas 2.[1] un 3. punkta prasībām.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

Ar Dobeles rajona tiesas 2017. gada 23. marta spriedumu tiesa atzina, ka 2006. gada 1. aprīļa līgums ir spēkā esošs, neviens nav līgumu apstrīdējis vai lauzis.

Dienests nepamatoti apgalvo, ka 2006. gada 1. aprīļa līgums neatbilst Medību likuma prasībām, jo dienests nepareizi interpretē 2013. gada 9. jūlija Grozījumus Medību likumā (stājās spēkā 2014. gada 1. janvārī).

2006. gada 1. aprīļa līgums tika noslēgts saskaņā ar Medību likuma (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2006. gada 31. decembrim) 19. panta trešo daļu, kas noteica, ja medību iecirknis neatbilst šā panta pirmajā vai otrajā daļā noteiktajām prasībām, medību tiesību lietotāji var slēgt savstarpējus līgumus par limitēto medījamo dzīvnieku sugas aprūpes un medīšanas organizēšanu blakus esošajos medību iecirkņos. Ar šo ir skaidri pateikts, kāds ir līguma mērķis.

Likumprojekta "Grozījumi Medību likumā" anotācijā par likuma 19. panta trešo daļu atšķirīgais no sākotnējās likuma redakcijas norādīts, ka lielāko pieļaujamo nomedīšanas apjomu nosaka sadarbības līgumā norādītajai kopējai medību platībai. Tas nekādus juridiskos šķēršļus limitēto dzīvnieku medību atļauju izsniegšanai nerada, jo līgums joprojām ir spēkā esošs un medību iecirknis ietilpst uzskaites vienībā, kurā tiek aprēķināts nomedījamo dzīvnieku skaits pārējiem līgumā norādītajiem mednieku kolektīviem.

Pamatojoties uz Medību noteikumu 43.2. punktu, dienests izsniedz medību atļaujas medību tiesību lietotāju grupai, kuras pārstāvji noslēguši savstarpēju līgumu par limitēto medījamo dzīvnieku medīšanas organizēšanu blakus esošajos medību iecirkņos. Šādu grupu veido arī 2006. gada 1. aprīļa līguma puses, neskatoties uz to, ka līguma puses noslēgušas citu savstarpējās sadarbības līgumu.

[3] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu dienests to neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā minētiem argumentiem. Papildus dienests norāda, ka 2006. gada 1. aprīļa līgums, uz kuru atsaucas pieteicējs, attiecas vienīgi uz pieteicēja medījamo dzīvnieku aprūpes organizēšanas tiesībām, kas nav limitēto medījamo dzīvnieku medīšanas organizēšana blakus esošajos medību iecirkņos.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja.

Dienesta pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina.

Motīvu daļa

[5] Pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus, izvērtējusi rakstveidā izteiktos procesa dalībnieku argumentus un tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka pieteikums nav pamatots.

[6] Tiesa konstatē šādus lietā būtiskus faktiskos apstākļus.

[6.1] 2006. gada 1. aprīļa līgums (*lietas 18.-19. lapa*) noslēgts starp mednieku klubu /Nosaukums C/, mednieku kolektīvu /Nosaukums D/, mednieku klubu /Nosaukums E/, /Nosaukums F/Mednieku klubu, mednieku klubu /Nosaukums K/, medību iecirkni "/Nosaukums H/", medību iecirkni "/pers. A/", medību iecirkni "/Nosaukums B/", mednieku klubu /Nosaukums G/, medību iecirkni "/Nosaukums I/", mednieku klubu /Nosaukums J/, medību iecirkni "/Nosaukums CA/" un medību iecirkni "/Nosaukums JA/".

[6.2] 2017. gada 27. martā tika noslēgts līgums par medījamo limitēto dzīvnieku aprūpes un medību organizēšanu (turpmāk – 2017. gada 27. marta līgums) starp mednieku kolektīvu /Nosaukums D/, mednieku biedrību /Nosaukums ZA/, mednieku klubu /Nosaukums J/, mednieku klubu /Nosaukums R/, mednieku makšķernieku biedrību /Nosaukums RA/, mednieku klubu /Nosaukums E/, mednieku klubu /Nosaukums K/, mednieku klubu /Nosaukums M/, medību iecirkni z/s /Nosaukums MA/, /Nosaukums JA/ medību iecirkni, biedrību /Nosaukums FA/, mednieku klubu /Nosaukums C/ un mednieku klubu /Nosaukums CA/.

[6.3] Ar rīkojumu (*lietas 26.-33. lapa*) apstiprināts medījamo dzīvnieku pieļaujamais apjoms 2018./2019. gada medību sezonai uzskaites teritoriālajās vienībās un medību iecirkņos, atbilstoši kuram iecirknī, kurā pieteicējs ir medību tiesību lietotājs, pieļaujams nomedīt divus staltbriežu buļļus, septiņas staltbriežu govis un trīs staltbriežu teļus, bet medību atļaujas nav izsniegtas.

[6.4] Pieteicējs 2018. gada 8. jūnijā vērsās pie dienesta ģenerāldirektora, lūdzot atcelt rīkojumu un izdot labvēlīgu administratīvo aktu par limitēto dzīvnieku, tostarp staltbriežu, medību atļauju izsniegšanu medību iecirknim (*lietas 25. lapa*).

[6.5] Ar Lēmumu (*lietas 7.-8. lapa*) rīkojums atstāts negrozīts.

[7] No rīkojuma izriet, ka uzskaites vienībā Nr. 6921, kurā ietilpst arī pieteicēja pārstāvētā medību tiesību lietotāju grupa, noteikts pieļaujamais staltbriežu nomedīšanas apjoms, taču medību atļaujas medību iecirknim nav izsniegtas. Tiesas ieskatā, lietā nav strīda, ka medību iecirknis nav 2017. gada 27. marta līguma subjekts. Minētais izriet arī no pieteicēja sniegtā paskaidrojuma tiesas sēdē (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 39. lapa*). No pieteicēja sniegtajiem paskaidrojumiem izriet viedoklis, ka medību iecirknim ir tiesības saņemt staltbriežu medību atļaujas kā 2006. gada 1. aprīļa līguma subjektam.

Saskaņā ar Medību noteikumu 15. punktu medību tiesības medību līgumā norādītajās zemes vienībās vai to daļās medību tiesību lietotājs var izmantot pēc līguma iesniegšanas dienestā un reģistrēšanas medību iecirkņa sastāvā. Medību noteikumu 18. punkts noteic, ka dienests pieņem lēmumu par medību iecirkņa reģistrēšanu vai atteikumu reģistrēt medību iecirkni, vai atteikumu izdarīt grozījumus informācijā par reģistrētu medību iecirkni saistībā ar jauna medību līguma reģistrāciju. Strīdi par medību tiesību lietošanu ir civiltiesiska rakstura, jo medību tiesību lietošanas tiesiskās attiecības ir privāttiesiskas, to dalībnieki ir līdztiesīgi darījuma dalībnieki un tie var brīvi noteikt savu tiesisko attiecību saturu, ilgumu un citus darījuma noteikumus. Dienestam, noskaidrojot, kurai privātpersonai ir piešķirtas medību tiesības, jāvadās no tiem faktiskajiem apstākļiem, par kuriem tam bija iesniegti pierādījumi (*Augstākās tiesas 2015. gada 17. decembra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-905/2015 8. punkts*).

No dienesta sniegtajiem paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka 2006. gada 1. aprīļa līguma subjekti, izņemot medību iecirkni, ir noslēguši citus savstarpējos līgumus par medījamo limitēto dzīvnieku aprūpes un medību organizēšanu starp medību iecirkņiem. Savukārt no pieteicēja sniegtā paskaidrojuma tiesas sēdē izriet norāde, ka 2006. gada 1. aprīļa līguma subjekti vairs nevēlas slēgt medību līgumu ar medību iecirkni (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 39. lapa*).

Tiesa norāda, ka lietā nav nekādas nozīmes apstāklim, ka ar Dobeles rajona tiesas 2017. gada 23. marta spriedumu (*lietas 9.-17. lapa*) 2006. gada 1. aprīļa līgums formāli ir atzīts par spēkā esošu, jo savas medību tiesības šī līguma subjekti, izņemot medību iecirkni, realizē jau uz cita medību līguma, proti, 2017. gada 27. marta līguma pamata. Līdz ar to tiesa uzskata par pamatotu rīkojumā noteikto uzskaites vienības Nr. 6921 sadalījumu medību tiesību lietotāju starpā.

[8] Medību noteikumu 43. punkts noteic, ka dienests medību atļauju izsniedz vai nu medību tiesību lietotājam, kuram reģistrēts Medību likuma 19. panta pirmajai daļai atbilstošs medību iecirknis, vai arī medību tiesību lietotāju grupai, kuras pārstāvji ir noslēguši savstarpēju līgumu par limitēto medījamo dzīvnieku medību organizēšanu blakus esošajos medību iecirkņos, ievērojot kopējās medību platības atbilstību Medību likuma 19. panta pirmās un trešās daļas prasībām, un dienestā ir iesnieguši līguma kopiju. Medību likuma 19. panta pirmās daļas $2.^1$ un 3. punkts noteic minimālās medību platības, kurās ir atļauts medīt limitētos medījamos dzīvniekus attiecīgajā medību iecirknī, proti: staltbriežu govju un teļu medībām – ne mazāk kā 1000 hektāru, ieskaitot tikai meža masīvus vai to daļas un atsevišķus meža gabalus (pudurus), krūmājus un purvus; staltbriežu buļļu medībām – ne mazāk kā 2000 hektāru, ieskaitot tikai meža masīvus vai to daļas un atsevišķus meža gabalus (pudurus), krūmājus un purvus. Atbilstoši Medību likuma 19. panta trešajai daļai, ja medību iecirknis neatbilst šā panta pirmajā daļā noteiktajām prasībām, medību tiesību lietotāji var slēgt savstarpējus līgumus par limitēto medījamo dzīvnieku medīšanas organizēšanu blakus esošajos medību iecirkņos. Limitēto medījamo sugu dzīvnieku pieļaujamo nomedīšanas apjomu nosaka līgumā norādītajai kopējai medību platībai.

Lietā nav strīda, ka iecirkņa platība ir mazāka par Medību likuma 19. panta pirmās daļas $2.^1$ un 3. punktā noteikto minimālo medību platību, kurā atļauts medīt staltbriežu buļļus, govis un teļus (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 38. lapa*).

Ievērojot iepriekš konstatēto, ka 2006. gada 1. aprīļa līguma subjekti jau 2017. gada 27. martā bija noslēguši citu medību līgumu, pieteicējam pastāvēja tiesības pretendēt uz medību atļauju saņemšanu atbilstoši iecirkņa platībai, kura rīkojumā noteikta 1 409,5 ha, tai skaitā meži, krūmāji, purvi – 497,8 ha. Tomēr, ņemot vērā, ka šāda platība neatbilst staltbriežu buļļu, govju un teļu nomedīšanas atļauju saņemšanai, tiesa secina, ka rīkojumā pamatoti nebija paredzēts pieteicējam izsniegt staltbriežu medību atļaujas.

[9] Saskaņā ar Medību likuma 20. panta pirmo daļu, lai nodrošinātu limitēto medījamo dzīvnieku sugu populācijas genofonda saglabāšanu un ierobežotu limitēto medījamo dzīvnieku radītos postījumus lauksaimniecībā un mežsaimniecībā, dienests, pamatojoties uz medījamo dzīvnieku populācijas stāvokļa novērtēšanas datiem, katru gadu nosaka limitēto medījamo sugu dzīvnieku pieļaujamo nomedīšanas apjomu medību platībās.

Ievērojot uzskaites vienības Nr. 6921 kopējo platību, staltbriežu nomedīšanas apjoms proporcionāli noteikts gan medību tiesību lietotāju grupai, kura noslēgusi 2017. gada 27. marta līgumu, gan medību iecirknim.

Tiesa nepiekrīt pieteicēja norādei, ka pieteicējs kā 2006. gada 1. aprīļa līguma subjekts ir tiesīgs saņemt staltbriežu medību atļaujas medību iecirknī.

Tā kā privāttiesiski strīdi par medību tiesībām nav risināmi administratīvajā procesā, tiesas vērtējumā dienests pamatoti Lēmumā savus secinājumus par 2006. gada 1. aprīļa līguma būtību balsta uz Dobeles rajona tiesas 2017. gada 23. marta sprieduma motīvu daļā ietverto konstatējumu, ka 2006. gada 1. aprīļa līgums nesatur vienošanās par medīšanas organizēšanu blakus medību iecirkņos, bet tajā ir paredzēti tikai dzīvnieku aprūpes pasākumi. Līdz ar to pamatots ir dienesta atzinums, ka 2006. gada 1. aprīļa līgums neatbilst Medību likuma prasībām un medību atļaujas 2006. gada 1. aprīļa līguma subjektiem nav izsniedzamas.

Tiesa norāda, ka pat gadījumā, ja Dobeles rajona tiesas secinājumi par 2006. gada 1. aprīļa līguma būtību būtu kļūdaini, pastāvētu šķēršļi staltbriežu medību atļauju izsniegšanai medību iecirknim uz minētā līguma pamata, jo atbilstoši 2006. gada 1. aprīļa līgumam medību iecirknis varētu saņemt medību atļaujas tikai pie tāda nosacījuma, ja visi 2006. gada 1. aprīļa līguma slēdzēji būtu izsnieguši šādu pilnvarojumu. Lietā nav strīda, ka šāds pilnvarojums nav izsniegts.

Kā jau secināts iepriekš, medību iecirkņa platība nesasniedz Medību likuma 19. panta pirmās daļas 2.[1] un 3. punktā noteikto minimālo medību platību, kurās atļauts medīt staltbriežu buļļus, govis un teļus. Attiecīgi medību atļauju izsniegšana medību iecirknim, pat ja tā būtu pamatota ar 2006. gada 1. aprīļa līgumu, nebūtu tiesiska.

Vienlaikus norādāms, ka Augstākā tiesa ir atzinusi, ka vienā medību iecirknī medību tiesības var lietot tikai viens medību tiesību lietotājs –zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, vai cita persona, kurai zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs ir nodevis medību tiesības. Tāpēc viens no medību iecirkņa plāna reģistrācijas mērķiem ir nepieļaut situāciju, ka vienās medību platībās tiek atļauts medīt diviem medību tiesību lietotājiem. Līdz ar to zemes vienību nevar reģistrēt divu medību tiesību lietotāju medību iecirkņu plānos. Tas, ka medību tiesības attiecīgajā zemes vienībā ir jau nodotas citam medību tiesību lietotajam un reģistrētas tā medību iecirkņa plānā, var būt pamats atteikumam šo zemes vienību vienlaikus reģistrēt arī cita medību tiesību lietotāja medību iecirkņa plānā. Savukārt, lai jau vienā medību iecirkņa plānā reģistrētu zemes vienību varētu reģistrēt citā medību iecirkņa plānā, zemes vienība ir jāizslēdz no pirmā medību iecirkņa plāna (*Augstākās tiesas 2015. gada 23. marta sprieduma lietā Nr. SKA-179/2015 8. punkts*).

Lai arī konkrētajā gadījumā strīds nav par medību iecirkņu plānu reģistrāciju, tomēr šī Augstākās tiesas atziņa atbilst medību tiesību izmantošanas būtībai, ka nav pieļaujama dubulta medību tiesību realizācija.

Lēmumā pamatoti ir norādīts, ka staltbriežu medību atļaujas iecirknis varēs saņemt tikai pie nosacījuma, ja noslēgs savstarpēju līgumu par limitēto medījamo dzīvnieku medīšanas organizēšanu blakus esošajos medību iecirkņos, jo medību iecirkņa platība nav pietiekama staltbriežu medību atļauju saņemšanai.

Tiesa var daļēji piekrist pieteicēja viedoklim, ka dienests savas kompetences ietvaros var būt iestāde, kas palīdz konsolidēt medniekus (*sk. tiesas sēdes protokolu, lietas 39. lapa*). Tomēr tiesa norāda, ka dienestam nepastāv tiesības ietekmēt strīdus dalībniekus par medību tiesību lietošanu, jo medību tiesību lietošanas tiesiskās attiecības ir privāttiesiskas, to dalībnieki ir līdztiesīgi darījuma dalībnieki un tie var brīvi noteikt savu tiesisko attiecību saturu, ilgumu un citus darījuma noteikumus.

Apkopojot iepriekš norādīto, tiesa atzīst, ka nepastāv tiesiska pamata uzdot dienestam izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu, proti, staltbriežu medību atļauju.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru individuālajam medību iecirknim /Nosaukums A/ izsniegtu limitēto dzīvnieku, tostarp staltbriežu, medību atļaujas, izdošanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis A. Vīksne